

ÎNCHEIERE

27 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Anatolie Grosu,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Anatolie Grosu împotriva Primăriei or. Codru, Societății Comerciale „In Corpore”
Societate cu Răspundere Limitată privind contestarea actului administrativ,
împotriva deciziei din 30 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 07 august 2017 Anatolie Grosu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Primăriei or. Codru privind anularea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că este proprietarul imobilului
amplasat în XXX, care se învecinează cu terenul situat pe str. XXX, pe care se
efectuează construcția unui bloc locativ.

Pe terenul vecin au început lucrări de construcție, influența provenită de la
terenul respectiv împiedică folosirea normală a bunului ce-i aparține cu drept de
proprietate și încalcă semnificativ drepturile sale.

Prin scrisoarea nr. 40/17 din 30 mai 2017, Primăria or. Codru l-a informat că nu
a eliberat careva acte permise (certificat de urbanism, autorizație de construire) în
vederea edificării a careva construcții pe adresa XXX.

Prin răspunsul nr. 878/i-7 din 13 aprilie 2017, Inspekția de Stat în Construcții a
comunicat că lucrările de construcție din str. XXX, au fost demarate în baza
autorizației de construire nr. 50 din 01 noiembrie 2016, certificatului de urbanism
pentru proiectare nr. 37 din 02 iunie 2016, documentației de proiect elaborată de SRL
„Procons Line”, cât și altor acte conform prevederilor stipulate prin Legea nr. 163 din
09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.

Certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 37 din 02 iunie 2016 și autorizația
de construire nr. 50 din 01 noiembrie 2016, emise de Primăria or. Codru pentru
efectuarea lucrărilor de construcție din str. XXX, au fost elaborate cu încălcări și
abateri de la Legea nr. 163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de
construcții. Astfel, lucrările de construcție sunt demarate contrar normativelor NCM

C.04.02-05 „Iluminatul natural și artificial”, NCM E.04.01-06 „Protecția termică a clădirilor”, NCM E.03.02-01 „Protecția împotriva incendiilor a clădirilor și instalațiilor”, NCM A.01.02-96 „Sistemul de documente normative în construcții”, fapt ce influențează negativ asupra construcției învecinate bun imobil casă de locuit individuală S+P+1E (construcție existentă) din preajmă, cu adresa XXX.

Proiectarea a fost permisă fără informarea (de către autoritățile administrației publice locale și de către beneficiari) și fără acordul populației care locuiește în perimetrul Zonei de Protecție Sanitară a obiectivului respectiv or, în conformitate cu prevederile art. 3 lit. d) din Legea nr. 1515 din 16.06.1993 privind protecția mediului înconjurător, proiectarea, amplasarea și punerea în funcțiune a obiectivelor social-economice, se admit numai cu acordul populației care locuiește în perimetrul zonei de protecție sanitară a obiectivului respectiv, în etapele de proiectare și amplasare a acestuia, cu cel puțin 30 zile înainte de întocmirea materialelor de atribuire a terenului.

La 31 mai 2017 a expeditat în adresa Primăriei or. Codru cerere prealabilă, recepționată la 06 iunie 2017, prin care a solicitat anularea autorizației de construire nr. 50 din 01 noiembrie 2016 și certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 37 din 02 iunie 2016, ca fiind emise cu încălcarea legii.

Prin răspunsul din 05 iulie 2017 Primăria or. Codru l-a informat că nu a eliberat careva acte permise pentru edificarea a careva construcții pe adresa XXX, iar potrivit informației din Registrul de stat al bunurilor imobile, o asemenea adresă nu există, fapt care a condiționat respingerea cererii sale.

A solicitat reclamantul anularea autorizației de construire nr. 50 din 01 noiembrie 2016 și certificatului de urbanism pentru proiectare nr.37 din 02 iunie 2016, ca fiind emise cu încălcarea legii.

Prin încheierea protocolară din 04 octombrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu SRL „In Corpore” (f.d. 104-105).

Prin hotărârea din 21 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Anatolie Grosu împotriva Primăriei or.Codru, intervenient accesoriu SRL „In Corpore” cu privire la anularea certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 37 din 02 iunie 2016 și autorizației de construire nr. 50 din 01 noiembrie 2016 eliberate de Primăria or. Codru.

Prin decizia din 30 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către Grosu Anatolie ca fiind neîntemeiat și s-a menținut hotărârea din 21 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana.

La 30 decembrie 2019 Anatolie Grosu a depus recurs împotriva deciziei 30 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei contestate, cu restituirea cauzei pentru rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecători.

În motivarea recursului a indicat că hotărârea instanței de fond și cea de apel este neîntemeiată, nefondată, emisă cu încălcarea normelor materiale, or instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea, a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

A menționat că la edificarea blocului locativ s-a încălcat principiul bune vecinătăți, ori în cazul în care nu a fost respectată servitutea de înălțime se atentează inadmisibil de către posesorii de apartamente de la etajele superioare, care pot încălca

dreptul la viața intimă și cea privată, iar existența unui bloc locativ cu o înălțime care depășește limitele legale, contravine regimului stabilit pentru zona rezidențială, și respectiv va afecta gradul de luminare a imobilului. În acest context, nu s-a respectat prevederile legale și cerințele instituite de actele normative vizavi de distanțele în construcții, precum și liniile roșii ale blocului locativ.

A specificat că instanța de apel nu a luat în vedere practica judiciară și jurisprudența constantă aplicabilă cauzei.

Prin referința depusă la data de 26 februarie 2020 intimatul SRL „In Corpore”, reprezentat de avocatul Pavel Țurcan, a solicitat declararea recursului depus de Anatolie Grosu drept inadmisibil, or nu se încadrează în temeiurile legale prevăzute de art. 432 Cod de procedură civilă, cât și fiind depus tardiv.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, care în conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 a fost abrogată.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Anatolie Grosu, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat inadmisibil, din următoarele motive.

Conform articolului 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Potrivit articolului 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

Recursul se declară inadmisibil în special când recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1).

Conform art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

Din materialele dosarului rezultă că la 30 mai 2018 Curtea de Apel Chișinău, în prezența avocatului Radu-Ștefan Patrașanu, care reprezenta interesele recurentului Anatolie Grosu, a examinat cererea de apel depusă de Anatolie Grosu, cu pronunțarea dispozitivului deciziei pe marginea cauzei, prin care s-a respins apelul declarat de Grosu Anatolie ca fiind neîntemeiat, și s-a menținut hotărârea din 21 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana.

Conform art. 389 alin. (4), (6), (7) Cod de procedură civilă, decizia integrală se întocmește în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului deciziei și se publică pe pagina web a instanței judecătorești.

Decizia integrală se remite părților în termen de 5 zile de la semnare.

Decizia instanței de apel poate fi atacată cu recurs în modul stabilit de prezentul cod.

Cu referire la prevederile legale care aveau aplicabilitate la data pronunțării deciziei instanței de apel, și anume art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Prin urmare, instanța de apel a respectat prevederile legale sus-enunțate, și anume la 13 iunie 2018 a întocmit decizia integrală și la aceeași dată a publicat-o pe pagina web a instanței judecătorești (https://cac.instante.justice.md/ro/court-decisions?dossier_number=-8397-&type=Any&apply_filter=1), devenind astfel publică și opozabilă tuturor, prin urmare, invocarea necunoașterii nu poate opera.

Totodată la 05 iulie 2018 în adresa părților la proces a fost expediată decizia din 30 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire respectivă (f.d. 202), iar la 19 iulie 2018, conform ștampilei aplicate pe coperta dosarului, cauza civilă a fost restituită Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana. Cu toate acestea, Anatolie Grosu a declarat recurs împotriva deciziei din 30 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău doar la 30 decembrie 2019.

Colegiul menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice.

Instanța de recurs indică că normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, fără îndoială, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea Tricard, ibidem, parag. 29, Nicolae Popa vs România, 9 decembrie 2014, parag. 16, Tence vs Slovenia, 31 mai 2016, parag. 31).

Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea Ponomaryov vs Ucraina, 3 aprilie 2008, parag. 41, Ustimenko vs Ucraina, 20 octombrie 2015, parag. 47).

În hotărârea Bodiu vs Republica Moldova (18.08.2019) Curtea a recunoscut că ține în primul rând marja de apreciere a instanțelor naționale de a decide cu privire la prelungirea termenului de recurs, însă această marjă de apreciere nu este nelimitată. Instanțele trebuie să prezinte motivele. Unul din aceste motive ar putea fi de exemplu, eșecul autorităților statului de a informa părțile cu privire la deciziile luate cu privire la cazurile lor. Chiar și atunci, posibilitatea de prelungire nu ar fi una nelimitată, din moment ce părțile ar trebui să ia măsuri la intervale rezonabile pentru a solicita

informații cu privire la evoluția procedurilor judiciare în care sunt implicate. În orice caz, instanțele naționale trebuie să verifice dacă motivele pentru extinderea unui termen pentru recurs ar putea justifica ingerința în principiul autorității de lucru judecat, în special în cazul în care legislația internă nu limitează marja discreționară a instanțelor în privința timpului sau a motivelor prelungirii termenului de prescripție. Curtea a notat că, recurentul în recursul său nu a explicat ce l-a împiedicat să afle mai devreme despre decizia Curții de Apel sau să menționeze dacă a încercat să se intereseze despre desfășurarea procedurii judiciare în apel, inițiată chiar de ea. Cu privire la circumstanțele cauzei, Curtea a considerat că admiterea recursului depus, după o perioadă considerabilă de timp și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care nu a putut să depună recursul în termen a sfidat un întreg proces judiciar care se încheiase cu o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, și care avea caracter de *res judicata*.

Colegiul reține că, în recursul depus de către Anatolie Grosu la 30 decembrie 2019, ultimul nu a indicat nici un argument plauzibil și nu a prezentat nici o probă, ce ar motiva depunerea recursului peste 1 an și 6 luni de la data publicării și expedierii în adresa părților a deciziei motivate din 30 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău. La fel, recurentul nu a indicat careva informație referitor la data când a făcut cunoștință cu decizia instanței de apel, or la materialele dosarului nu se regăsește nici o solicitare a recurentului de a-i fi expediată decizia sau solicitare de a-i fi oferită posibilitatea să facă cunoștință cu materialele dosarului. Astfel recurentul Anatolie Grosu, fără îndoială cu rea-credință a abuzat de drepturile sale procesuale și a contestat decizia instanței de apel din 30 mai 2018 abia la data de 30 decembrie 2019.

Important de menționat este și faptul că, dispozitivul deciziei din 30 mai 2018 a fost pronunțat de către instanța de apel în prezența avocatului Radu-Ștefan Patrașanu, care potrivit mandatului avocațial din 31 octombrie 2017, avea împuternicirea inclusiv și de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 109). Astfel, acesta urma să întreprindă toate măsurile necesare și eficiente, inclusiv să conteste cu recurs în termen decizia instanței de apel, pentru a nu afecta drepturile clientului său Anatolie Grosu. Or, potrivit art. 75 alin. (4) Cod de procedură civilă, culpa reprezentantului este echivalentă culpei părții. Totodată urmează de remarcat și prevederile art. 65 alin. (1) din Codul administrativ, prin care dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

La caz, instanța de recurs va ține cont de principiul *res judicata*, care protejează caracterul definitiv al deciziei din 30 mai 2018, și de faptul că recurentul a abuzat de drepturile sale procedurale.

Colegiul evidențiază cazul *Gurzhyy vs Ucraina* (hotărârea 01 aprilie 2008), în care reclamantul a invocat că nu a primit copii ale hotărârilor judecătorești care i-au fost transmise de instanța locală prin poștă obișnuită, însă Curtea Europeană a considerat că a fost chemată să examineze nu numai ce măsuri au fost luate de autoritățile judiciare pentru a se asigura că reclamantei i s-au comunicat cu promptitudine deciziile, dar și acțiunile pe care reclamantul le-a luat pentru a se informa cu privire la evoluția procedurilor sale. De asemenea, CtEDO a remarcat că reclamantul, care nu a primit informații despre progresele înregistrate în cazul ei de aproximativ un an și jumătate, ar fi putut în mod rezonabil să contacteze instanța pentru a verifica statutul său.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că recurentul nu a indicat din care motiv nu s-a interesat de soarta dosarului până la 30 decembrie 2019, mai ales că cererea de chemare în judecată a fost înaintată de el, iar avocatul împuternicit de către el, a participat la examinarea cauzei atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel, cunoscând că acțiunea a fost respinsă, soluție menținută de către Curtea de Apel Chișinău.

În ceea ce privește plasarea hotărârilor judecătorești pe pagina web a instanței, instanța de recurs precizează că această modalitate este prevăzută expres în punctele 7-8 ale Regulamentului privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea nr. 658/30 din 10 octombrie 2017 a Consiliului Superior al Magistraturii.

Potrivit Regulamentului scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru cetățeni. Informațiile publicate pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție includ lista cauzelor fixate pentru judecare, hotărârile instanței de judecată, citațiile în fața instanței și alte informații relevante pentru justițiabili. Regulamentul respectiv a intrat în vigoare la 24 noiembrie 2017 și a fost mediatizat pe larg, din motivul reintroducerii posibilității justițiabililor de a căuta hotărârile judecătorești după numele părților pe dosar.

Mai mult, conform punctului 17 al aceluiași Regulament, hotărârile judecătorești, pronunțate de judecătorii și de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul unic al instanțelor de judecată, în regim real.

Sub acest aspect, Colegiul lărgit constată că nu există dubii cu privire la momentul plasării deciziei din 30 mai 2018 pe pagina web sus-citată și veridicității informației prezentate mai sus. Recurentul nu a furnizat nicio explicație plauzibilă în fața instanței de recurs despre motivul pentru care a așteptat până la 30 decembrie 2019 să depună o cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel din 30 mai 2018 (a se vedea *Seal vs Regatul Unit* 7 decembrie 2010, § 82, 7 decembrie 2010 și *Wysenbachvs Elveția*, 22 octombrie 2013, § 39-40).

Astfel, se constată cu certitudine că Anatolie Grosu, depunând recursul abia la 30 decembrie 2019 asupra deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2018, a omis termenul de declarare a recursului. Depunând recursul la data de 30 decembrie 2019, recurentul a demonstrat că nu a depus suficientă diligență într-un timp rezonabil pentru a-și realiza dreptul de contestare a actului judecătoresc.

Circumstanțele descrise supra evidențiază că Anatolie Grosu fiind interesat în soarta soluționării prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță prin depunerea în termen a unui recurs, care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, în caz contrar intervenind *uno actu* aplicarea cu titlu de sancțiune procedurală, declararea recursului inadmisibil în temeiul articolului 246 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ.

În acest sens este obligatorie jurisprudența CtEDO în care Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza *Ponomaryov v. Ucraina*, 3236, hotărârea din 03 aprilie 2008).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Anatolie Grosu.

Conform prevederilor art. 193, 230, 244, 245, 246 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de către Anatolie Grosu se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Gervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh